

Justícia Social

LA FORÇA MES GRAN DE LA RELIGIÓ ÉS EL CALENDARI.

15 pcts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció: Pl. 11. - BARCELONA

Escandall

A primers d'agost d'aquest any que ara s'acaba, el darrer governador civil de Barcelona, don Manuel Portela Valladares, va anunciar a la premsa un esdeveniment excepcional. —En tota la «provincia»—va dir—no hi ha actualment plantejat cap conflicte dels anomenats «socials».

El Sr. Portela no va caure en la temptació de insinuar que aquest fet remarcable fos degut a la seva gestió, considerada per molts com veritablement afortunada. En això va demostrar que, si altra cosa no, tenia el bon sentit d'apartar-se del ridícol. Perquè no passaria d'ésser una pretensió ridícula que ell, o un altre qual-sevol, s'atribuís el mèrit de haver acabat amb la perturbació incessant en que feien viure Catalunya les vagues constants que amb major o menor justificació es plantejaven.

Catalunya està en repòs aparent des de la famosa vaga dels transports de trista memòria. Pel que als moviments vagues fa referència, la calma va generalitzar-se a tot el món abans que a Catalunya. Si en qüestions de moviments obrers—com en moltes altres coses—Catalunya va endarrerida, això no vol dir que es pugui sustreure, ni ara ni mai, als factors generals que impulsen els moviments d'acció i de reacció a través de tots els països subjectes a una mateixa disciplina econòmica i a unes lleis generals de producció, distribució i consum.

Durant l'any 1923, no tenim record que s'hagi desenrotllat en tot el món cap vaga d'importància. (Es clar que descartem les vagues alemanyes originades per la resistència passiva a la ocupació del Rhur o per la vertiginosa depreciació de la moneda.) Petites vagues de miners a França, una vaga tumultuosa a Melbourne (Austràlia), una vaga general fracassada a Varsovia i altres d'escasses proporcions, formen un índex tan petit comparat amb l'agitació obrera d'aquests darrers anys, que bé pot dir-se que, durant aquest any, el moviment vagues del món ha sigut inferior a l'ordinari dels anys anteriors a la gran guerra.

Precisament ha sigut Catalunya el darrer país en el qual ha arribat la onada universal de repòs i de calma. Per causes locals de tots conegudes i de difícil liquidació, Catalunya ha trigat més que cap altre país a rebre la influència de la treva circumstancial en aquesta lluita llarga i difícil que segueix en peu i que, com totes les lluites radicals i profundes, té alternatives d'exacerbació i moments de quietud i de descans.

Ningú que estigui en possessió d'unes facultats normals podrà fer-se il·lusions respecte a l'abast i a la durada d'aquesta pau aparent. Governants i governats, patrons i obrers saben que la qüestió social no és una malaltia passatgera sinó una lluita constant que presenta circumstancials intermitències originades per les fluctuacions econòmiques i pels corrents d'opinió mundial. Cap mesura de policia, ni cap acció repressiva podrà dominar-la, ni tampoc cap cervell malaltic podrà agitar-la artificialment encara que compti amb la tolerància o amb la col·laboració dels instruments governamentals d'un determinat país.

Convé liquidar aquest error, aquest fals concepte de la qüestió social tan generalitzat a Catalunya. Convé insistir en l'afirmació, fàcilment sostinguda, de què tenim al davant nostre una qüestió fonamental que només té una solució possible. I cal que tothom s'entri que aquesta solució és la radical transformació de la riquesa, posant-la a mans dels productors. L'atac i la resistència han de continuar, i únicament està subjecte a contingències l'eficàcia de l'atac i l'habilitat de la resistència. Si els atacants són intel·ligents avançaran i s'aprofitaran dels períodes de relaxació de les forces contràries; si són intel·ligents els actuals detentadors de riquesa comú, aprofitaran els períodes de repòs i de calma per a articular les aspiracions proletàries a les normes vigents de producció i organització socials.

En els països democràtics i millor governats d'Europa i Amèrica s'estan portant a terme treballs metòdics i extensos d'investigació i d'estudi per a anar a l'eventual instauració de mesures preventives o sedatives de futurs conflictes entre el treball i el capital. La «Carta del Treball», de Washington, opera cada dia amb major amplitud a través de les fronteres i el control obrer, els consells de fàbrica, la participació en els beneficis, les regles de prevenció d'accidents, etc., etc. deuen tòpics familiars i temes de immediata consideració en tots els cossos legislatius i consultius de tots els països civilitzats.

Reconeguent la nostra inferioritat i la nostra situació excepcionalment adversa a tota obra de concòrdia i de suavització del problema social, en examinar el panorama internacional i observar com en altres països s'aprofita la pau circumstancial per a allunyar les futures col·lisions, ens toca fer una crida als obrers de Catalunya i invitar-los a aprofitar també aquestes hores de calma per a liquidar passades vergonyes, consolidar la organització sobre fonaments indestructibles i començar una actuació intel·ligent, estuosa, reflexiva i metòdica que mantingui el gran exercit del Treball amb ferma cohesió, amb perfecta disciplina i amb la més completa preparació per a les lluites de demà.

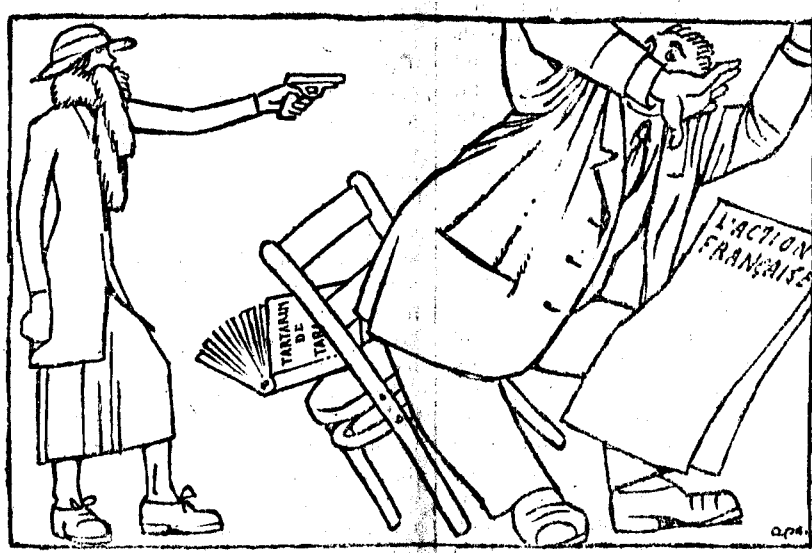
Si la lluita ha de continuar i la victòria definitiva ha d'ésser nostra indefectiblement, els triomfs parcials, els guanys graduals, els avantatges successius seran dels més aptes. Cal, doncs, que els més aptes siguem nosaltres. I que ens posem immediatament a la feina.

LA CRISI DE L'ORGANITZACIÓ OBRERA

Siguem noblement sincers!

Des de l'instant de la seva aparició entre la premsa obrera, amb plena consciència de la pròpia responsabilitat, JUSTÍCIA SOCIAL va assenyalar els perills enormes de l'actual situació de l'obrerisme català, i el deure apremiant, en aquestes hores d'angoixa, per tots els homes de pensament lliure i de sentiments purs.

—Siguem sincers, amics!—cridava ara de poc una alta veu prestigiosa. Si, si; aquí rau la veritable entranya del problema. Siguem sincers, siguem-ho nosaltres i vosaltres i aquells; siguem-ho tots, noblement, abnegadament. Fem que la nostra veu brolli càlida i viva del cor als llabris; i que mai no aparegui la més lleu incongruència entre la paraula i l'acció. Mostrem-nos tots arborats per un sol ideal: el redressament de l'organització obrera. Apleguem-nos tots entorn d'una bandera única: l'unió del proletariat de Catalunya.

Els fruits de la violència

Una altra acció francesa....

Aquesta fulla és un camp obert, i accepta la col·laboració de tots els homes d'idealitat generosa. Dels articles signats en són responsables llurs autors

ces i ens engalta les peces de gròs calibre, no és hora que els que estem a l'altra banda malversem cap de les nostres energies en actituds teatrals i discussions bizantines, i menys encara que ens cobrim mutament d'impropis o que arribem, entre germans, a la monstruositat d'abraonar-nos rabiosament.

Quina relació pot haver-hi entre els lírics principis anarquistes i certes autoritaris actuacions conegudes de tots? Quina relació pot haver-hi entre la revolució social i el llenguatge pinxesc? Quina relació pot haver-hi entre l'individualisme i el matonisme? No profanem, amics, el record dels apòstols de l'idealisme; deixem estar els grans mots lírics i sonors.

No volguem enganyar-nos. No's debaten ara alts principis ideals; retreure'ls massa sovint és denunciar un daler de dotar-los d'innobles virtuts proxenètiques. És més arran de terra que hem de dur les nostres crítiques. Són paraules més humils les que ara ens cal repetir: moralitat, honradesa, capacitat, responsabilitat, abnegació, solidarisme...

Escrivim aquestes ratlles sota l'angoixant impressió d'un fet abominable que ara poc s'ha consumat. Des de la nostra tribuna humil volem fer sentir la nostra veu emocionada a tots els obrers conscients, a tots els sindicalistes d'idealitat generosa. Tenim amics, nobles amics, a totes bandes. Coneixem a tots els costats homes de cor i d'intel·ligència clara que han sofert múltiples persecució de la justícia i que han sacrificat el benestar i la vida per la causa del poble. Feu sentir, amics, les vostres veus generoses als companys obcecats pel fanatisme, i obriu els ulls a la llum als encagats per les mesquines passions. Foragiteu del costat vostre, ardidament, caigui qui caigui, a aquell que no pugui sostenir el vostre esguard de fit a fit. Acabem d'una vegada amb l'ignorància

amb la mala fe, amb la gent pertorbada i amb la gent pertorbadora, amb els inconcients i amb els confidents. No és horrible pensar que potser els pitjors enemics nostres es troben en les mateixes rengles nostres? Que tots els homes de consciència honrada es donguin les mans honradament.

Anem rodolant follament vers un abisme insondable. Cal posar una fi immediata a la devallada catastròfica. Que no capri d'una de les nostres redressament de l'organització obrera ens interessa el predomini del propi criteri o la perduració de la pròpia hegemònia.

Avall hem arribat, però podem enfonzar-nos molt més encara si la reacció salvadora que s'ha manifestat en certs articles—volem recordar només els d'en Peiró i d'en Viadiu—no transcendix fins a certes actituds. No hi haurà salvació per nosaltres mentre darrera de les nostres paraules que s'ouen per totes bandes no sapiguem posar-hi, tots plegats, nobles actituds.

Que els que hagin fracassat reconeguin noblement el seu fracàs i deixin el camp lliure a la gent nova, i que els altres no vulguin fer recaure sobre els principis intactes i absents de les nostres misèrrimes lluites, el fracàs dels homes.

Estudiem tots plegats les noves directrius que calgui imprimir a l'obrerisme català, abstractant-nos de les peculiars preferències d'escola o de formació i sobrepasant-nos als prejudicis de partit o de secta. Tinguem en la ment aquelles paraules de la declaració de principis de la «C. N. del T.» que poden agermanar-nos a tots: «No hi ha més que dos principis en lluita: d'una banda els mantenedors del privilegi i del sistema capitalista, base del desordre i de la desigualtat social, i de l'altra el concepte SOCIALISTA de la producció i de la distribució dels productes, que tenen el seu equivalent en la col·laboració de tots per a produir i assegurar igualment el consum de tothom.

Apleguem-nos tots sota els amplis plegs de la generosa bandera socialista, i discutim mentrestant, noblement, amicalment, sobre procediments i tàctiques. Tots podem eixir millorats d'aquest espiritual exercici. Tots hem d'aprendre moltes coses els uns dels altres.

Però que mai més no pugui repetir-se el que s'acaba d'esdevenir. Apartem-nos amb dignitat viril dels responsables. Són ells els que amb el seu gest fratricida s'han posat al marge de l'obrerisme.

Conflem que els nostres lectors es faran càrrec del esforç que realitza JUSTÍCIA SOCIAL substituïnt a darrera hora els articles suprimits per la censura, amb nou original aprovat pel censor.

CRONICA HEBDOMADARIA

Política internacional

Dèiem dies passats que la situació de la Índia dintre de l'Imperi Britànic mereixia capítol apart. Ho justifica no tan sols la xifra de la seva població (319.075.122 habitants) la qual representa les tres quartes parts de la població total de l'Imperi, sinó també la seva composició racial i el seu estat de cultura comparat amb els altres països del mateix Imperi. Bastarà dir que mentre l'Austràlia (Commonwealth) té un 1.8 per cent d'analfabets i la Nova Zelanda un 0.9, la Índia en té un 92.1 per cent, segons el cens de 1911.

Aquestes proporcions indiquen una gran unitat racial en la població d'aquelles terres del Pacífic. Però, demés, l'Austràlia té escassament un habitant per cada milla quadrada de territori, en tant que la Índia en té més de trescents. De seguit s'endevina que la Índia ofereix a l'Imperi Britànic un problema de congestió i de protuberància contra el qual han de prevenir-se, en evitació de conflictes interns, països com Canadà i Austràlia que ofereixen ample amp i grans possibilitats econòmiques als elements emigratoris.

Per aquesta causa la Conferència Imperial de 1918 va adoptar una resolució segons la qual «cada Comunitat de l'Imperi es reservava el dret de controlar la composició de la pròpia població mitjançant restriccions en la immigració respectiva.» No cal dir que la Índia va ésser la víctima d'aquest acord, tant que en la segona Conferència Imperial celebrada en 1921, va adoptar-se un altre resolució expressant la conveniència de modificar «les disposicions que mantenen als indis en termes d'inferioritat en els altres països de l'Imperi.» En la darrera Conferència Imperial el tema ha estat novament plantejat pels representants de la Índia i la veu eloqüent de Tej Bahadur Sapru va lograr impressionar als demés representants aprovant-se la seva modesta proposició de que una Comissió nomenada pel Govern de la Índia es posi en relació amb el govern de cada país i determinin separadament «el moment més pròxim i oportú en el qual podrà implantar-se el principi d'igualtat ciutadana que conté la resolució de 1921.»

Com es veu, la pretensió dels representants indis és en aquests moments tan moderada que es limita a reclamar una igualtat de drets per a aquells indis residents en altres parts de l'Imperi i que, per consegüent, han sigut ja admesos com a immigrants. No s'ataquen les restriccions vigents a la immigració india, lo qual indica un elevat grau de comprensió per part dels representants de la Índia del perill que per una comunitat més civilitzada que l'Imperi representaria una invasió d'elements retrassats que arribés a alterar el nivell de cultura, la retribució del treball i el cost de la vida.

Això en l'aspecte econòmic. En l'aspecte racial i polític, la Índia és per l'Imperi britànic la qüestió per excel·lència. Anglaterra, més tolerant que generosa, més hàbil i vigilant que absurda i confiada, explota el principi de l'autonomia en les formes més diverses i complicades. Amb quatre centúries de pràctiques colonials, cap any ni cap dia ha passat en va per a la nació-mestra. A la Índia, malgrat l'enemistat dels nuclis dirigents i la indiferència i embrutiment de les masses populars, ha conseguit un règim de col·laboració que homes intel·ligents i grans patriotes han hagut de confessar que era l'únic possible i el més convenient per a la Índia en les actuals circumstàncies.

Anglaterra sap que els pocs homes selectes que pot destacar en la governació d'aquell immens país, no podran mai assimilar-se una població tan nombrosa, de mentalitat i costums definides a través d'una història milenària i rica en substància espiritual. Per això no sols respecta i encoratja tota manifestació nacional, sinó que és guardadora gelosa del gran tresor històric que la Índia representa. Per aquest sol fet els intel·lectuals, els homes d'estudi i els artistes li han de servir fidelitat i gratitud. Però, complementàriament, establert el lligam econòmic amb l'Imperi, i la més subtil direcció dels interessos vitals de la comunitat i de les races, Anglaterra alternativament estimada i odiada, no ha resultat mai una nosa manifesta a la Índia ni ha deixat mai d'ésser necessària, i benefactora.

Malgrat el seny i l'eficàcia britàniques, les seves pròpies lliçons i el desenrotll constant del país, porten a la Índia pels camins de la seva emancipació. Mentre la fracció moderada i col·laboracionista anomenada «liberal», empenyia amb estudiada modèstia les reclamacions nacionals en la Conferència Imperial, les propagandes dels extremistes preparaven la derrota dels liberals en les eleccions de membres de les assemblees legislatives i administratives del país. La victòria dels swarajists ha sigut completa particularment a les províncies centrals, a Berar, a Bengala i a les províncies unides de Agra i Oudh. Això esdevé després d'una llarga lluita de violències i d'excessos durant la qual hindús i moslems han trobat les necessàries coincidències per a interessar el poble en una política de radical oposició a tota influència britànica. Les oposicions estan d'acord en fer impossible la vida de cap govern, si el Parlament britànic no satisfà les demandes que segons els plans llurs li farà el Congrés de Delhi. Val a dir, però, que els swarajists mercès a l'actitud abstencionista del partit de Gandhi en les eleccions de 1920 i a la part no electiva de les assemblees, no compten, per ara, amb majories en els Congressos ni en els Municipis.

Creix cada dia a la Índia l'ambició de la independència absoluta. De tant en tant les autoritats locals indígenes o britàniques es troben en el cas d'haver de reprimir explosions populars no sempre ben encaminades. Però en termes generals pot sostenir-se que la tradicional tolerància britànica manté el seu crèdit davant l'espectacle de la Índia renaixent. Una de tantes proves és l'alliberament, pocs dies abans de les eleccions, dels més significats capdells de l'extremisme que sofrien condemnes, entre ells els germans Ali i Lajpat Rai. Un altre, aquestes manifestacions de Sir G. Lloyd, governador de Bombai que s'ha guanyat fama en la repressió de passats excessos: «Jo soc optimista—ha dit—. El poble ha pres part en aquestes eleccions en molta major escala que en les de 1920. Els que han guanyat anuncien oposició, obstrucció i fins boycott als productes britànics. Tant-se-vall ço que interessi és que el poble es desvetlli, s'elevi, intervingui en les lluites civils i decideixi amb reflexió i consciència el seu propi destí. La Índia es troba en aquest camí i ella decidirà. Quan sigui hora de marxar, marxarem.»

M. Serra i Moret.

Lloa civil del secretari

No sentim cap entusiasme pel suïcida. Trobem que la mort ja abusa massa dels seus mitjans. De totes maneres, entre tants suïcidis còmics com corren per aquests mons, el suïcida trágic no deixa d'ésser una simplificació, en molts cassos, recomanable. Entre el que es morfinitza o cocaïnita o pren eter o s'ubriaga i el que s'engega un tret en el pols dret, no deixa d'haver-hi una economia que fins moralment té els seus avantatges; el suïcida violent, no és tan fàcil que susciti l'exemple i exerceixi una acció proselitista; estem més aprop de imitar al qui es veu, una darrera l'altra, cinc copes de whisky i després frontolla i fa esses, que el pobre diable que es penja a un arbre i ofereix el seu cos a la pastura dels corbs.

No sentim cap admiració per a aquest secretari d'Ajuntament que espaordit davant la perspectiva d'un procés per irregularitats, s'ha suïcidat. No sentim per ell cap enterniment i no desitgem de cap de les maneres que faci escola. Però si farem constar, que aquell cervell esberlat per una bala, que aquella cara amaratada per l'asfíxia, ha reivindicat avui tota una professió i fins tot un estament. El concepte de l'honor cavalleresc que s'ha heretat del món burgès, a nosaltres ens fa riure: no obstant dintre del seu primitivisme i de la seva barbarie li reconeixem un cert sentiment de dignitat humana.

Avui els secretaris suïcides ja comencen a fer nombre. Aquest home, irregular en la seva actuació pública—volem suposar-ho, encara que tenim notícies d'alguna que era una honorable persona: pensem amb el pobre i admirat Vázquez, de La Bisbal—d'irregularitat feta amb tota la intenció (no fent esment d'aquells cassos en que prevaricà per descuit o per negligència) que vivia com el peix a l'aigua en les aigües terboles del caciquisme, que era, potser, ell mateix el cacic, que vexava als seus veïns; que perseguia als enemics cota sense esperar un castífic molt menor, no deixa de tenir certa exemplaritat.

En mig de tanta podridura... i com hi havia en la vida... en mig de tant rebaixament moral de directors i dirigits, el cap sagnant del pobre secretari municipal ha d'ésser un motiu de fonda reflexió. És indubtable que, a desgrat de les seves trapaceries—acceptant-les com existents—ell tenia un concepte de la dignitat que ens cal tenir en compte, per bé que no fós ben encarrilat i no prou ben dirigit. La vida públi-

ca espanyola no ha deixat de ser hereva dels personatges de Quevedo, de Mateo Alemán, d'Hurtado de Mendoza, de tots els novel·listes del segle d'or, que no vegeren altre heroi de la vida peninsular, que el pícaro. Encara entre els espanyols d'avui, hom lloa al murri, a qui hom creu intel·ligent, precisament per les seves murriades.

Però el funcionari suïcida ens revela un sentiment moral que s'anava forjant i que vivia sota aquella crosta repulsiva. Moral elaborada precisament a baix, en els darrers graons de l'escala, com flor espontània, sens conreu ni atenció, en l'erm de la democràcia espanyola.

Aquí que hem vist fracàs darrera fracàs, desastre darrera desastre, i a l'endemà, els seus autors, tan plàcids, tan ufans, com si res no hagués passat, continuant en la direcció de la cosa pública, com si visquesin en plè èxit. Sols aquest desestruc secretari municipal ha tingut un gest viril i moral, expressat brutalment com fill d'una època bàrbara on encara l'homicida es lloa. Solament ell, últim graó d'aquesta burocràcia, incurosa i pintoresca, ha sabut veure una responsabilitat ètica en la seva funció professional, i quan ha fracassat, a l'enfrontar-se davant d'un procés, s'ha cregut delictuós. En aquesta terra, on les professions, fins les més enlairades—fins les que transpassen la sensació d'esclavitud, per a entrar en el sacerdoci—professorat, serveis tècnics, artistes, etc., no s'exerceixen més que com a procediment per a guanyar-se la vida, el penediment sobtat d'un home que ha mantecat als seus deures i es creu insolent, és una revelació.

A nosaltres ens venen ganes de parodiari el que es digué d'un heroi llegendari: «Quin gran vassall, per a un bon senyor!» Aquest bon senyor en lloc no s'ha vist, ni es preveu tampoc. Aquelles seleccions que l'Ortega i Gasset reclamava, naixeran ara, per generació espontània? Si existeixen, com és que encara Moisès que les farà brollar de la roca viva? Davant d'aquest ínfim funcionari delictuós i penedit a darrera hora, aquestes seleccions, si existissin, haurien de sentir un fort remordiment de consciència. Abaix, apropat al poble, del qui ni era victimari, l'últim peó d'aquest exercit és l'únic que sap tenir un gest d'altiva bàrbara.

A la trista tomba de l'homicida, llencem-hi avui aquesta petita lloa. Ho creiem un deure.

Cot de Reddis.

DE COL·LABORACIÓ

SINDICALISME I DEMOCRÀCIA

IV i darrer
En poder el proletariat de l'Estat resta saber què en fa de l'Estat.

Dintre l'ideologia marxista la cosa resta clara. Si l'Estat és l'instrument d'opressió d'una classe per una altra, i el socialisme vol destruir l'existència de les classes, fent-nos a tots iguals econòmicament, l'Estat deu desaparèixer. El següent passatge d'Engels és ben característic. «El proletariat entra en possessió de l'autoritat pública i comença per convertir els mitjans de producció en propietat de l'Estat. Més amb aquest mateix acte es destrueix a si mateix com a proletariat i a la vegada destrueix tota diferència i tot antagonisme de classes, la qual cosa inuueix la destrucció de l'Estat.»

Més això requereix temps. Vegem quin és el pensament de Marx sobre l'actuació del proletariat en el moment de la seva arribada al poder. El document característic a què hem d'acudir és el *Manifest comunista* del 1847, que continua essent el document més viu de tota l'obra d'En Marx. Segons ell, el primer pas de la revolució obrera seria constituir el proletariat en classe dominant, conquerint el règim democràtic.

El proletariat usará de la seva supremacia política per a arrancar poc a poc a la burgesia tots els capitals, per a centralitzar en mans de l'Estat, és a dir del proletariat constituït en dirigent, els instruments de producció i per acreixer el més depressa possible la massa disponible de forces productives.

Això implicarà, naturalment, en el període inicial infraccions despòtiques al dret de propietat i a les condicions burgeses de la producció. Deuran pendre's mides que sens dubte semblaran insuficients i no podran perdurar, més que, un cop el moviment començat, portaran a noves mides i seran mitjans indispensables per a revolucionar tot el règim de producció. Aquestes mides seran diferents en els diferents països. No obstant les següents seran d'aplicació bastant general, almenys en els països més avançats.

- 1) Expropiació de la propietat de la terra i afectació de la renda de la terra a les despeses de l'Estat.
- 2) Abolició de l'herència.
- 3) Confiscació dels béns de tots els emigrats i rebells.
- 4) Centralització del crèdit en mans de l'Estat per mitjà d'una banca nacional constituïda amb capitals de l'Estat i amb un monopoli exclusiu.
- 5) Centralització de les indústries de transport en mans de l'Estat.
- 6) Multiplicació de les fàbriques nacionals, dels instruments nacionals de producció; cultiu i millorament de les terres cultivables segons un pla de conjunt.
- 7) Treball obligatori per a tots; organització d'exèrcits industrials principalment per atendre l'Agricultura.
- 8) Reunió de l'Agricultura i del Treball industrial; preparació de totes les mides bones per a fer desaparèixer progressivament la diferència entre ciutat i camp.
- 9) Educació pública i gratuïta de tots els infants. Abolició de les formes actuals en ús, pel treball dels nois en les fàbriques. Reunió de l'educació i de la producció material.

Fins aquí Marx. Doncs bé, tregui's d'aquest programa dos o tres detalls sense importància i sense significació col·lectivista i digui's si el que resta no solament figura en els programes dels partits democràtics sinó que està començant a implantar per elles des de varis governs dels nostres països occidentals, essent solament qüestió de quantitat l'implantació del que el marxisme considera missió del proletariat en els primers temps del seu establiment en el poder.

La democràcia no és, indubtablement, un règim de màxima llibertat, en el qual hagin desaparegut totes les injustícies, més no pot parlar-se de la democràcia com d'un règim enemic del socialisme, sinó com un període de transició, adequat perquè el transit cap a la nova societat es faci amb aquella suavitat d'evolució que pugui evitar la destrucció de les moltes coses bones que ha creat l'humanitat fins ara.

La democràcia no impedeix certament l'existència i diferenciació de les classes. Inclús pot dir-se que ha contribuït a l'enfortiment de la classe obrera. S'havia cregut, per molts elements conservadors i fins liberals, que l'intervenció de l'Estat en la qüestió obrera havia de portar una atenuació de la lluita de classes. Els fets han demostrat el contrari. Tota

mida de millorament econòmic en favor del proletariat ha portat com a conseqüència un enfortiment d'aquest i li ha donat força per a exigir més cada cop. És en aquest sentit que jo sostinc el fracàs de la legislació social i de la política intervencionista dels Estats en l'anomenada qüestió social. En canvi em sembla perfectament bé la legislació social com a medi d'atenuar moltes injustícies de la nostra societat i com a medi d'anar preparant el proletariat capacitant-lo perquè millor pugui complir els seus futurs destins.

Dintre de la democràcia ha nascut i s'ha enfortit el proletariat i inclús, les institucions democràtiques, com hom vist, han anat realitzant una bona part de l'obra que Marx assenyala a l'Estat obrer en els seus primers temps.

La democràcia no detura la revolució. Fa si fracassar molts intents de revolució prematurs que sense produir cap resultat beneficiós, portarien comocions i trastorns que augmentarien els sofriments de la societat.

I al mateix temps fa l'educació del proletariat. Imagineu-vos una classe obrera que no hagués passat per l'administració de les cooperatives i dels sindicats, que no tingués l'educació política que li ha donat el sufragi, que no hagués sigut preparada per la premsa i pel miting, i suposem que després d'un moment revolucionari, d'una commoció popular semblant a apuestes commocions de la terra que alquien i trastornen les capes geològiques, es trobés al poder. Que diferent no seria la seva actuació, que diferent també la probabilitat d'èxit en l'organització futura de la societat de les que tindria el proletariat conscient i organitzat de les nostres societats civilitzades, si arribés al poder!

I que és el que ha fet possible l'existència de les organitzacions obreres, i el que ha educat políticament al proletariat, i ha permès la vaga i el miting i ha donat a la difusió de les idees una llibertat que avui ens sembla petita, però que és immensa comparada amb la de cent anys ençà? Ha sigut l'obra de la Democràcia.

Josep M. Tallada.

ELS HOMES D'AHIR I D'AVUI

Louis Blanc

Louis Blanc, és entre els francesos, el primer que teoritzà sobre el socialisme d'Estat. És amb ell i amb la seva teoria que s'apocien els socialistes moderns que preconitzen encertadament la tàctica de la conquesta del Poder. Louis Blanc demostra que cal posseir el poder per a posar en pràctica l'ideal socialista. Altrament és vaine en perpètua revolució infecunda, permetent a la burgesia tota mena de recursos per a ajornar el triomf de les aspiracions obreres.

Louis Blanc, és molt més rigorosament lògic i, sobretot, molt menys idíl·lic i utopista que Fourier, Saint-Simon, Owen i altres. L'ideal, no li fa perdre de vista la realitat i la realitat possible. Louis Blanc respondrà a la cèlebre fórmula saintsimoniana de: «a cada ú segons sa capacitat i les seves obres», amb aquesta altra definitiva i pràcticament democràtica de: «cadu n'produirà segons les seves facultats i consumirà segons les seves necessitats.»

La vida de Louis Blanc fou agitada, plena i fecunda. És un bon historiador, autor d'obres tan interessants com la *Histoire de dix ans* i la *Histoire de la Revolution*, publicada de 1847 a 1862. La seva cèlebre obra *L'organisation du travail* (1838) és digna d'un gran autor. Ella li donà la celebritat. Però més famós que aquesta obra és l'opuscle *Catechisme des socialistes* (1849), que publicava després d'haver estat ministre del govern provisional de 1848. Cal remarcar, que tots els esforços que feu en el govern a favor de la classe obrera, foren anul·lats i com debades.

Aquest *Catechisme des socialistes* és la més perfecta concreció de les teories de Louis Blanc. En essència, Louis Blanc, pensa com un socialista actual. El que varia entre un i altre, és no més que la tàctica a seguir per a reformar la societat. Podria dir-se que aquest *Catechisme des socialistes*, és com un llibre elemental que cap socialista hauria de desconèixer. És interessant encara a un historiador del pensament humà. Perquè no deixa d'ésser notable el fenomen quasi constant del religiosisme de tots els primers socialistes, els quals amb lleugeres variants creuen, com Louis Blanc, que el socialisme és l'Evangelí en acció. El concepte de llibertat, el d'associació, Estat, capitat, individualisme, solidaritat humana i, en general, els que constitueixen el fons de la doctrina socialista, són bellament i precisa expressats en aquest petit opuscle.

Louis Blanc va néixer a Madrid en 1811. Fou redactor en cap del diari *Bon Sens*. Visqué llargs anys en exili d'on tornà en 1870. Diputat en 1871, sempre més s'ocupà de política. No va renegar mai de les seves idees socialistes. Morí a Cannes en 1882.

Demòphil

EVOLUCIÓ

La cèlebre paraula evolució sembla la *bonne a tout faire*, a la que hom pot, de seguida que li manca la farda necessària per a explicar, clara, una cosa. És una paraula de recurs, semblant al no menys famós *instint*. Les coses es transformen en altres per evolució sempre que l'autor d'una teoria o raonament, ignora del tot o en bona part, com esdevé la transformació—inexplicable en general. Així mateix, els autors s'agafen desoperadament a la explicació *instintiva*, quan desconexen les causes motores d'un acte, mes o menys complicat en aparència.

Així és observable aquesta bella i sovintejada paradoxa i com més incomprendibles són les coses o els conceptes, més fàcilment s'expliquen i s'entenen. Tant és viva aquesta remarcada, que nosaltres gusem a dir: les coses i els conceptes són creguts i acceptats per veritables, en proporció de l'obscuritat que comporten. Perquè com més absurda és una cosa o més abstrús és un concepte, costa menys de treball mental la seva sedient intel·ligència. Exemple: la tristament famosa creació *ex-nihilo*.—No existeix, ni ha existit, ni existirà mai un cervell humà, que pugui entendre en net, com del *no-res* en brolli una enorme cosa com l'Univers. No obstant, això és l'afer més senzill de la terra, vist que una gran part dels homes ho creuen còmodament—i en canvi negarien la seva fe i la neguen, a la meravellosa conseqüència de la exactesa d'un sever càlcul matemàtic. Si per a consolidar més la genial treballa, s'afegeix, que aquesta creació fantàstica fou realitzada, encara per evolució, l'home sent com si el deslliuressin d'un formidable pes lògic que l'ofegava.

Però què s'enten per evolució?—La gent no gaire exigent, us farà aquesta encisadora i precisa resposta: el contrari de revolució. I altres més explícits us diran que és el curs o la cursa dels fonaments naturals. *Natura non fecit saltus*. Natura,—per a fer una vulgar imatge—passa d'un fonement a l'altre gradualment, rigorosament, com l'agulla d'un rellotge resseguint els espais que s'amitjaven entre hora i hora, fins donar la volta completa a la esfera, i recomençar. Però aquest fenomenalitzar compren-

T. H. Morgan, en el seu llibre *Evolució i Mendelisme* diu: «Empreu la paraula evolució en diversos sentits, comprenent varies classes d'agents de canvis. Bo i no existeix cap altre terme científic que s'usi amb tan poca cura, per a dir tant i per a dignificar tan poca cosa.» I segueix més avall: «Ajuntar tots aquests canvis i anomenar-los evolució, no és fer altra cosa que afirmar que hom creu en sèries consecutives de fets (çò que és la història), units causalment (çò que és la ciència), o sigui: que hom creu en la història i que hom creu en la ciència.» I completant el seu pensament continua: «En dir que qualsevulla classe de canvi és un procés de la evolució—no potser una generalitat buida (de sentit?)—Tot el més, apenes significa altra cosa sinó que volem significar o indicar que no és necessari una intervenció miracelosa per a explicar aquestes diverses classes d'història.»

De manera que, en resum, i fins ara, evolució és un canvi, gradual segons alguns; un canvi no se sap com segons els altres. La ciència moderna, s'inclina a pensar que aquest canvi, és més aviat sobtat que gradual. Amb una i altra hipòtesi, no creiem ésser gaire més avançats en el coneixement del que volen uns i altres dir, quan pronunciem i pensem el mot de socors: *evolució*.

A què al·ludeixen els senyors evolucionistes, quan en oposició als extremistes-ignors—si volem—parlen d'obtenir les satisfaccions socials per evolució? A un pas gradual de l'una a l'altra reivindicació? A la adquisició per etapes, de les fites posades com anhels o realitzar? A una revolució lenta? A la mica antiga de revolució diària, però mica de revolució i mica sempre? A una llarguíssima preparació de la revolució, tan conscient i ferma com es vulgui? A desenrotllar, hora per hora, un programa com l'agulla del rellotge de referència?—La psicologia i la psicologia col·lectiva són cronometrables? Es calculable la possible evolució d'una idea, en els cervells dels que no en són pas els autors? Com acollir i aconsellar una cosa que no es compren ben bé?

Evolució! evolució! Canvi per evolució!—Però tota revolució ha estat sempre un canvi; o sia encara: un *canvi* en la *evolució*. Haurà aquí com evolució, sia com vulla, és revolució. Però és la profundament mansa revolució. I ara ja comencem de saber a que mentalment atenir-nos. No?

Cristòfor de Domènec.

AVIS ALS CORRESPONSALS

Havent començat a rebre nombroses comandes del nostre extraordinari de dissabte vinent, i a fi de poder complaure a tothom, preguem als corresponsals que encara no ho hagin fet ens comuniquin com més aviat millor les remeses especials que pel dit número desitgin.

ALS CORRESPONSALS QUE NO ENS PASSIN CAP AVIS ENS LIMITAREM A SERVIR-LOS DOBLE NÚMERO DE PERIÒDICS DEL QUE SIGUI DE COSTUM.

Els comunistes i els Estats Units d'Europa

Un article de Radek

Radek, un dels caps millor organitzats de la República dels Soviets exposava en la «Correspondance Internationale» a Berlín i després a «La Batalla» d'aquí, la situació i el deure del comunisme en els països d'Europa novament alliberats i en els que sofreixen encara un jou nacional. Encara que el seu pensament no sigui cosa nova d'avui ja que mantes vegades el govern soviètic l'ha portat a la pràctica, ens plau reproduir-ne algun paràgraf. Després de combatre l'esperit dels molts obrers alemanys, adhc comunistes, que oïen o menyspreuen a molts dels nous Estats d'Europa, Radek escriu:

«Els partits proletaris tenen de considerar l'alliberació nacional, de les masses populars, no sols com un simple fet sinó com un fet revolucionari, l'estabilització del qual constitueix una de les tasques de la revolució proletària. La classe obrera internacional no ha d'oblidar en la lluita contra les cadenes molt més velles, als pobles que sofreixen encare d'un jou nacional ha de dur-los a la lliberació revolucionària. Fent-se càrrec d'aquesta tasca no topará, en la seva marxa victoriosa, amb la resistència d'aquelles masses populars.»

I després de preconitzar l'unió econòmica d'Europa, afegeix:

«Mentre perduri la lluita pel Poder, en tant que l'organització econòmica socialista no serà realitzada en els països industrials més importants, el proletariat tindrà d'organitzar les nacions en unitats autònomes amb fins propis econòmics i polítics. Altrament tindrà contra d'ell no solament els interessos de la classe burgesa sinó també les necessitats nacionals, el sentiment i els interessos dels pobles.»

I més avall, després de recordar que únicament presentat-se com a deslliurador de les nacions oprimides, despullant-se de tot *chauvinisme*, el proletariat podrà veure als treballadors de tots els pobles col·laborar a la lluita contra el capitalisme mundial, acaba dient:

«Rompre les cadenes, realitzar la unió per l'acció comú de les nacions lliberades, popularitzar l'ideal dels Estats Units proletaris d'Europa, heus-aquí el que cal fer per a aconseguir el cor dels obrers de tots els pobles i resoldre les més grans dificultats de l'història.»

L'Extraordinari de JUSTICIA SOCIAL

Dissabte vinent, dia 5 de gener, es publicarà el

Número extraordinari d'any nou

la preparació del qual anunciarem la setmana passada

Contindrà articles originals de:

Gabriel Alomar, Serra i Moret, Josep Comaposada, Rafael Campalans, Alfons Maseras, Cristòfor de Domènec, Dr. Muntanyà, J. Isern Dalmau, J. Roure i Torrent, Manuel Escorza, Dr. Agudé, Joan Fronjós, J. Puig i Ferrater, Manuel Raventós, J. Duran i Guardia, Dr. Mira, Francesc X. Casals, Dr. Josep Amorós, R. Noguera i Comet, Dr. Xirau, J. Balagué i Baró, «Galdric», B. Farré, «Brand», Alcántara Gusart, «Demòphil», «Ariel», Andrés Ovejero, Charles Malato, Roberto Marvasi, René Lyr i altres.

Cròniques polítiques, sociològiques, científiques, artístiques. Informació gràfica sobre la vida a les barraques de Barcelona. Retrats de Marx, Jaurés i altres figures del Socialisme.

El cant de *La Internacional* amb la lletra en cinc idiomes.

Dibuixos i caricatures de «Apa», J. Aragay, Nubiola, Pau Gargallo, Mirambell, Mercadé i altres.

Vuit pàgines de paper satinat especial

Es vendrà per tot arreu al preu de **20 cts.**

DE MANEU, dissabte vinent, l'extraordinari de JUSTICIA SOCIAL.

Una frase ben feta és una bona acció.

EMILE ZOLA.

Cristianisme i Democràcia

(DIALEG)

«Quan s'escaigui la tarda del dia, es va assere a la taula amb els dotze.» Sant Mateu, XXVI, 20

El burgès catòlic.—Jo no soc pas enemic de la democràcia ni de l'libertat! Estic d'acord amb vos en què els treballadors puguin anar al cafè, ocupar una butaca en el teatre i àdhuc viatjar en primera classe... Però, què volem: això de no anar a missa, de no permetre que els llurs fills tampoc hi vagin, de què no es respectin les creències de la majoritat del país...

El demòcrata-cristià.—Escolteu: vos teniu minyona de servei, veritat?

El burgès catòlic.—Sí. Però a què ve aquesta pregunta?

El demòcrata-cristià.—I, com a bon catòlic, creieu complir amb els deures que la vostra religió us imposa...

El burgès catòlic.—No veig on aneu a parar.

El demòcrata-cristià.—Contesteu encara, si us plau. Ben segur que a la vostra minyona la feu menjar a la cuina.

El burgès catòlic.—Naturalment!

El demòcrata-cristià.—No res menys, Jesús, va seure's amb els seus deixebles a la mateixa taula.

El burgès catòlic.—Us oblideu, company, que els costums d'aquells temps, eren diferents dels cotums dels temps d'ara!

JUSTUS

Carnet d'un heterodoxe

Discussió rara en breus mots

—Es més interessant un tramvia elèctric, que no pas una obra clàssica.

—Què?

—I fins més interessant, que no importa quina divinitat.

—I ara! Perquè?

—Perquè només amb 10 cèntims, el comprenc, m'en aprofito i en puc gaudir. Altres preparacions no són necessàries.

—Egoista! Sensual! Cínici!

—Ni vos, ni jo, ni els altres, per exemple, hem estat mai altra cosa.

—Pssit!

I els interlocutors, esclataren en una cinica i triomfal rialla.

BRAND.

Què soc jo?

Què soc jo? Què és aquest jo? Una veu, un moviment, una aparença, alguna idea encarnada i visualitzada en l'Etern Enteniment? Cogito, ergo sum. Ah! Pobre ésser pensant, això és molt poca cosa. Segurament soc, i abans no era; però, d'on? Com? A què? La resposta està al meu entorn, escrita en totes les colors i en totes les formes, pronunciada en tots els tons, de goig i de plany, en l'harmoniosa Natura que te mil figures i mil veus. Però, on són els ulls i les orelles penetrants que desxifren el sentit d'aquesta apocalipsi escrita per Deu? Vivim entre una interminable fantasmagoria i en la cova d'un somni; interminable, perquè l'estel més dèbil, el segle més llunyà no estan a prop de les seves vores; els sons i moltes visions volen entorn dels nostres sentits; però a Ell, que no somnia i del qual són obra el somni i el que somnio, no el veiem; ni tan sols el sospitem, a no ésser aquells rars instants que ens despertem... Aquest somni, aquest sonambulisme, és el que a la terra en diem vida, la majoria van despreocupats, com si distingíssim la mà dreta de l'esquerra; però només són savis els que saben que saben res.

Tomàs Carlyle

El nen heròic

Al cim d'una barricada, en mig de les llambordes tacades de sang culpable i rentades amb sang innocent, un noi de dotze anys és fet presoner junt amb altres pobres.

—Tu estaves amb aquests?

El nen respongué:

—Sí, són els meus companys.

—Està bé—digué l'oficial.—També seris afusellat com ells. Espera el teu torn.

El nen vogé brillar algunes espurnes, i vegé com els seus companys queien al peu de la muralla. I digué a l'oficial:

—Em permeteu que m'arribi fins a casa per a donar aquest rellotge a la meua mare?

—Éts vols escapar?

—No això mai! Tornaré desseguida.

—Aquests bergants tenen por. On vius?

—Aqui mateix, tocant a la font. Tornaré, senyor capità, no'n dubteu pas.

—Depressa, pillet!

El nen se'n va.

—Bona excusa!

L'oficial i els soldats riuen; les seves rialles es confonen amb el pautx del moribund. Però el riure s'acabà aviat, perquè al cap de pocs minuts es presentà el noi, pal·lid i altiu. Aguantant-se amb la muralla els digué:

—Ja soc aquí.

La mort estúpida va tenir vergonya, i l'oficial el perdonà.

VICTOR HUGO

Pàgina Literària

POESIA DEL TRANSVAL

El carro dels bous

Per Jan T. E Celliers

Els bous caminen per la pols i avencen dòcils i pacients, dessota el jou que els corba i que ells sofreixen resignats i contents. Calmós, però segur, feixuc, el carro fa el seu camí, constant. I la pols roja i densa, és com un núvol d'encens que el va nimbant, El sol bat de plè a plè damunt les festes que l'esforç blega i puny. Entre el cordam tivant, els corns oscilen. La fi del jorn és lluny. Escardant el terreny, gemega el carro. El camí és llarg, pesat. Els cruix l'ossada als bous, més tot ho porten a l'indret desitjat. Així callats, fins a l'instant que moren són herois mai retuts i els ossos llurs, que tants fadics sofriren jueuen en l'erm, perduts.

A. M. trad.

A la manera de...

... Mossen Llorenç Riber,

Poeta i prevere

El càlid madrigal

«Maria, tota sou flòs; ne sóu com la llet colada.» (1) La lluna es corprèn de vos i us fa la cara argentada.

Totduna que el cos garrit ix al lllindar de la porta, el roserar més florit vos don' sa flaire més forta.

Així, onsevulla que anau, oh dolça madona mia, un rast de perfum deixau que el vostre pas anuncia.

I quan el dia és foscant i l'hora-baixa és vinguda, retornau la olor fragant al roser que us l'ha venuda.

Llavò us espera l'espòs, qui vos diu, en sa abraçada: «Maria, tota sóu flòs: ne sóu com la llet colada.»

ARIEL.

(1) Corrandà popular.

Esser home és sentir-se en un mateix la realitat de tota la Humanitat.

G. F. NICOLAI.

Vària

Les Edicions «Lira» publiquen cada setmana un volum d'una interessant col·lecció d'autologies que porta el nom de «Els poetes d'ara». Cada obra d'aquesta petita biblioteca està acuradament presentada. La tria de poesies dels autors va precedida d'un pròleg crític-biogràfic.

La col·lecció «Els poetes d'ara» és una biblioteca de divulgació que es ven al preu de 75 cèntims. La recomanem als nostres lectors, per tal que puguin fer-se càrrec de les valors de la nova poesia catalana.

Fins ara, s'han publicat les antologies de Josep Pijoan, Clementina Arderiu, Joan Alcover, Josep Carner, Josep Maria de Sagarra, J. Salvat-Papasseit, J. M. López-Picó, Marian Manent, Josep Sebastià Pons, Carles Ribba, Guerau de Liost i Maria Antonia Salvà. La dirigeix el jove poeta En Tomàs Garcés.

Les lletres mexicanes compten des d'ara amb un nou autor, inquiet, agut, incisiu moderníssim, Mariano Azuela, autor de la novel·la La Malhora.

Mariano Azuela trenca els mollos de la novel·la tradicional i fins de la sintaxi tradicional, suggerint, més que no pas relant el procés psicològic i les aventures dels seus personatges. A desgrat d'aquesta originalitat de procediments, La Malhora és una novel·la que es fa llegir, que interessa i corprèn. Mariano Azuela ha realitzat amb ella una bella obra d'art i, ço que val més, potser, un encisador capítol de psicologia humana.

Els amics de la poesia francesa gustaran amb plaer l'obra de Léo Loups, Les Déesses, publicada per les «Imagines de Paris». Sobre aquest bell volum ha escrit Albert Schueberger el judici següent:

Per la difusió del nostre EXTRAORDINARI

Els nostres amics, lectors i subscriptors, dels llocs on no tenim encara corresponal, haurien d'ajudar el nostre esforç encomanant a l'Administració (Llorens, 13 - Reus) un nombre d'exemplars per revendre entre els companys, trametent el seu import en segells de correu.

JEMAND.

Folletons de JUSTÍCIA SOCIAL

29 Desembre 1923

La valor de creació en l'obra d'art

La valor de creació és la única qualitat que justifica que les obres d'art restin a través dels temps. Ella és l'essència de tota obra: el nucli essencial en el qual totes les arts respiren i s'agermanen.

Aquesta valor és l'esperma immortal que il·lumina tota l'obra sencera de aquells artistes que posseeixen el do de creació, arribant fins a les seves manifestacions més puerils, fins als seus esplais més impromeditats i lleugers. Aquesta capacitat de creació és la que fa que les rutilles, els colors, els volums i els caires i la llum que els envolta, adquireixin una vida pròpia independent del conjunt; aquest corrent vital que, brotant del cor mateix de l'obra d'art, arriba a sensibilitzar amb morbidesos de vida els extrems més allunyats de la flama central, és el que caracteritza la presència no precisament dels bons artistes—car no es tracta d'un cas de relativitat adjectivable—sinó dels veritables artistes.

Els mitjans d'expressió no vindran més que a civilitzar aquesta vida, a fer que l'emotivitat sigui menys salvatge; més ponderada entre els múl-

tiples elements de la bellesa, evitant el desequilibri que caracteritza les obres de tots els primitius de les arts; en les quals l'emotivitat hi és accentuada fins a la més absurda i genial deformació, on l'ànima pura i simple de l'artista creador flueix i s'eleva en mig d'aquest devassall de vitalitat incontinguda.

La civilització posant a les mans de l'artista els avenços tècnics d'expressió, fa difícil retornar a la pura ingenuïtat dels creadors primers; i aquesta voluntat de retorn a aquelles simplicitats ignocents presenta el perill —per la forta vitalitat dels elements primitius—de caure en una superficial aparença de realitat, de vida, resplendent, no per la possessió del foc vital intern, sinó pel rastre de llum d'aquells elements que, àdhuc arrencats de la massa orgànica on eren vius, conserven dels antics contactes equívoca fosforescència.

L'artista modern posseeix una herència de tants i tan diversos elements posats a la seva disposició, que la manca d'element essencial—el do creador—no el priva de triomfar, si res més no, durant el temps de la seva vida, en el qual no li serà difícil trobar qui aprecii els seus mèrits en una o altre determinada habilitat. Adhuc es troben artistes que el do creador el posseeixen d'una manera invertida: capaç de creació en l'execució, en les coses no essencials, donant aparençes d'ossamenta, ele-

ment estructural dels cossos vius, a la simple trama d'una simulació; aquest és el cas de tots els virtuosos.

Aquest do creador és sinònim de vida—aptitud de fer viure—; i no de vida monstruosa sinó de vida normal, de vida serena i tranquil·la, de vida real —de realitat—; no tampoc calitat vulgar i epidèmica, sinó realitat estètica profunda, nascuda per infusió de l'esperit creador de l'artista en els projectes per ell tractats als quals dona una existència fins aleshores desconeguda que els obre a la comprensió del poble.

I aquesta vida no deu pas ésser necessàriament representada pels seus elements visibles: moltes vegades aquests elements no hi són presents; altres vegades hi tenen representada únicament llur dinàmica. I és que els elements superflus d'una massa viva, si per ells no hi circula la mateixa vitalitat del cos primordial, no tenen, en relació a ell, cap valor representatiu. Únicament adquireixen aquesta força de suggestió que els fa elements d'una representació quan l'emotivitat de l'artista els fa expressius i els vivifica amb major o menor intensitat, segons sigui més o menys vibrant l'emoció estètica, que, en ésser mesurada, determina la condició i la qualitat de l'artista respectivament.

Il·lustrant aquest concepte, n'augmentarem dos d'artistes—un escultor

i un pintor—: Pau Gargallo i Pau R. Picasso.

En el cas d'En Picasso aquest sobrecuixent del do creador de l'artista és ben visible en les seves obres cubistes: per la vitalitat del color i de les rutilles, representacions abstractes adquireixen una valor per elles mateixes, arribant a una victòria doctrinal estètica aparent, car el que triomfa, en definitiva, sempre és l'artista creador en detriment de la teoria sustentada. I això no és una particularitat especial del cubisme sinó de totes les obres dels artistes teoritzadors, dels quals—sempre que es tracta d'artistes veritables—la teoria passa per quedar únicament com a valor històric, i l'obra estètica resta a través del trontoll del temps.

Amb major facilitat que no pas en l'obra d'En Picasso, la qual és difícil de resseguir tant per la seva fecunditat com pel retard amb que les seves produccions són conegudes pel nostre públic, podem constatar-se els extrems apuntats, en la labor de l'escultor Pau Gargallo. Per mitjà de les Exposicions Municipals d'Art i molt particularment de la Sala especial de la Junta d'Exposicions li assignà en la manifestació de l'any 1920, s'ha pogut seguir una bona part de la producció d'aquest artista i mantenir-ne un record viu. A través dels procediments, materies i concepcions tan diferents com signifiquen les carotes de metall, les escultures en plom sol-

dat i repujat, la talla directa de pedra, la terra-cuita, les seves joies, el realisme característic d'unes escultures, l'estilització de les altres, l'esperit de recerca de les més modernes; a través d'aquesta rica varietat, la personalitat de l'artista sobresurt en la vida que informa totes les seves produccions en la noblesa i domini perfecte dels mitjans d'expressió posats al servei de les obres per ell concebudes. Ni els canvis de matèria ni de procediments—simples aparençes—poder minvar la personalitat vigorosa d'aquest escultor admirable que fa una revolució del seu respecte a l'ofici i a les matèries que treballa. Artista revolucionari no per les seves produccions d'avant-garde sinó per l'esperit renovador i l'alta i finíssima qualitat de tota la seva obra.

En parlar d'En Picasso hem senyalat preferentment la seva obra cubista com aquella on els temes exposats adquirien una més clara evidència; però, com es desprèn del que deixem dit i com en el cas de l'escultor Gargallo, en totes les obres d'En Picasso, des de l'apunt ràpid sense altra valor intencional que el record volander, fins el quadre més definit i estudiat, sempre i com una qualitat fixa i dominant, s'hi remarca aquella pedra de toc inequívoca per conèixer el valor d'art de les obres que els artistes presenten a l'admiraçió nostra.

Es en aquesta superabundor on deu cercar-se les causes de la influència que aquest artista ha tingut i té en la pintura moderna. Per aquesta tan extraordinària capacitat de creació, la seva personalitat es presenta com la dels grans mestres italians.

Fills de l'ambient de França, tant En Picasso com En Gargallo, la gràcia vigorosa i masculina de les seves obres els separa de la gràcia femenina de l'art francès actual; car en ella la gràcia és qualitat inherent de l'obra llur com un goig espontàni de la vida que hi traspua, mai com un element posat a dominar la producció per una estudiada premeditació.

El seu do creador els porta a infundar les obres d'art i aquestes neixen amb una serie d'atributs que són els aspectes parcials de la seva bellesa única; però mai a un sol d'aquests aspectes es subordinen les condicions de la seva naixença. Heus-aquí una pedra de toc inequívoca per conèixer el valor d'art de les obres que els artistes presenten a l'admiraçió nostra.

J. Llorens i Artigas

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTÍCIA SOCIAL ha estat revisat per la censura militar.

DE LA MUSA POPULAR

L'any fineix de mica en mica...

L'any fineix de mica en mica, cada dia es va escurant; la seva existència és ja tan xica com la vida d'un infant. Cada dia es fón més d'hora la claror que ve del cel; és la nit que'l veu com plora i el va cobrint amb un vel. La muntanya s'emblanquina perquè el blanc és dol d'albat; la font res; i en la marina fins les algues s'han calmat. Ploren les botres de pena; els fruiters s'han descobert... Li fa llum la lluna plena quan s'ocau el jorn darrer... Tau sols l'home no s'adona de la fl de l'any que mor; va teixint-li la corona més no sent el seu dolor. Prò els cabells se li emblanquinen es fa vell i no te pau; té tants vicis que'l dominen... l'ignorància el fa sé esclau. I els anys passen amb prestesa i ell, tocat no avança res; ell amb ell té guerra encesa i és l'escarní del progrés. Ell als ídols dignifica i als sers dignes no coneix... L'any fineix de mica en mica... La ignorància no fineix!

Pere Esmendia

L'habitació dels obrers en les poblacions veïnes de les capitals

La higiene i la bella costum d'anar a viure a fora de les urbs els que poden fer-ho, els dies de festa i temporades d'estiu, ha fet que els potentats anessin comprant i llogant les cases que habitaven els obrers—decidint-se poc estintants a fer-se'n de noves. Les famílies treballadores, juntant-se vagues, s'han enquitinat de petites cases, donant-se el cas en algunes d'habitar de dormir per terra, darrera la porta i passadissos; tal és l'amuntegament en que s'arriba a viure. Els lloguers—que la gent no s'esplica com moralment no s'han regulat—han pujat tant o més que a Barcelona. Per exemple, d'una rústega caseta de pescador que rentava abans i durant la guerra 18 pessetes mensuals, una família obrera ha tingut de pagar-ne després, 18 duros. Els pisets que paguen 10, 12 i 15 duros al mes, són cosa corrent. Com han de poder viure els treballadors que amb petits jornals han de destinar una part tan grossa a l'habitació? Punt a punt a la fabrica a menys i nenes de 10 anys, que haurien d'anar a l'escola, tenint de fer llargues caminades fins a altres poblacions per anar al treball. Altres obrers viuen en caus—restes de forns enderrocats. A altres els treuen dels caus i han de dormir a la platja, en barraques. Les de Montjuich són palaus comparades amb aquestes i a vegades els són cremades i dispersats els pobres pescadors de l'art, que són la majoria dels que les habiten. Qui vol veure cataus com els de les «Hurdas» al costat mateix de Barcelona?

Alguns obrers comprarien a bon preu i a termini, terra per a fer-se una caseta i un hortet que els permetria una distracció i una ajuda. Més, on són les facilitats? I les cases barates amortitzables amb el lloguer? No n'hi ha prou ara amb la manca de pisos, que moltes de les noves cases que es construeixen tenen múltiples habitacions sense sol. I saben, o deurien saber els arquitectes, que és necessari atendre en primer terme les condicions higièniques de l'habitació i que els dormitoris on hi pot entrar el sol no són saludables ni alegres. Quin dia s'ocuparà activament d'aquestes coses un ministeri de Salut Públic! Perquè es dona la paradoxa de que les poblacions rurals a on és més fàcil que hi hagi cases assolades és on hi ha més cambres fosques, o amb llum reflexa. D'aquests i altres problemes de la vida ens en hauríem de preocupar tots, parlant-ne sovint i juntant-nos per a cercar-hi remei. És que tots hem de complir cada dia amb el nostre deure si aspiram sincerament a millorar la societat.

Dr. Cosme Rofes.

Noves i documents

BELGICA.—Opinions socialistes

El president de la Cambra de diputats, Emili Brunet, diputat socialista per Charleroi en un discurs pronunciat a Concelles, ha dit: «Nosaltres demanem a Alemanya que repari els danys causats per la guerra. Ja sabem quina es la situació del nostre país. Tenim un deute 40 miliards, el qual representa 5.000 francs per habitant. Alemanya es troba en una situació ben diferent, car cada habitant deu només 70 francs. Nosaltres hem de cobrar les reparacions. És impossible viure si aquesta situació no es modifica. L'Alemanya ha de pagar; primer, per a evitar el retorn a una altra guerra; segon, perquè així es resolgui el problema de la justícia.» Emili Vandervelde, en canvi, ha manifestat en la Cambra de diputats que els socialistes s'oposaran resoltament a l'aprovació del pressupost de 1924 perquè en ell continua seculant-se el criteri dels governs burgesos en matèria de reparacions. «Aquests governs—ha dit—són impotents per a resoldre aquest problema en justícia el qual pot ésser únicament resolt per l'acció de la Internacional obrera.»

SUISA.—Elecció presidencial

L'Assemblea federal ha elegit president de la Confederació per a l'any 1924 a M. Chuard per 189 vots 194 i vice-president a M. Muay per 445 vots entre 179. Els dos elegits són romans.

POLONIA.—Aventures de la pau

L'extensió de les línies ferroviàries que era en 1919 de 7.413 quilòmetres, ha més que duplicat en quatre anys, seguint actualment de 16.750 quilòmetres. El material rodant ha augmentat des d'aquella data en la forma següent: màquines, de 2.064 en 1919 a 4.068 en l'actualitat; vagons de passatgers de 4.859 a 11.158; vagons de càrrega de 41.953 a 117.718. El personal empleat que en 1919 era de 118 mil homes, és ara de 155 mil. Els passatgers transportats que durant aquell any foren 61 milions, s'han convertit en 72 milions en els sis primers mesos d'aquest any. Les mercaderies transportades aquell any no passaren de 11 milions de tones, mentre que en els sis primers mesos d'aquest any, s'han elevat a 41 milions. Veu's aquí algunes de les aventures de la pau i de la independència d'un poble soferit i conseqüent fins a la fi.

ITALIA.—Una mussolinada.

Les disposicions dictades pel ministre Gentile atorgant la intronització dels elements clericals en les ensenyances universitàries, ha produït un pessim efecte en la opinió lliberal del país provocant manifestacions tumultuoses dels estudiants. El dictador Mussolini ha contestat aquestes manifestacions amb la clausura indefinida de les Universitats de Roma, Nàpols, Torí, Bolonia i Pavia. També ha trobat uns quants estudiants feixistes que han organitzat una manifestació de simpatia a tan sàvies disposicions. Com de costum, el duce els ha etzivat un discurs dient que l'esperit de 1859 havia seguit vençut pel del 1923, i que res modificarien les explosions dels sentiments ofesos de la majoria dels estudiants del país. Els estudiants feixistes varen aplaudir calurosament l'afirmació de què les vacances serien llargues i pacífiques.

BRAZIL.—Sancions penals.

Els tribunals militars han condemnat a quinze anys de presó i separa-

ció de l'exèrcit als qüesos i oficials que varen dirigir l'últim moviment revolucionari militar. Els caporals i sargents complicats en la intentona, han sigut castigats amb penes que varien entre un i cinc anys de presó. Així ha quedat líquidat el fracassat cop d'Estat militar del Brazil de mesos enrera.

ALEMANYA.—Represa de treball.

La cessació de la resistència passiva, retorna a la conca del Rhur la intensa activitat industrial d'altres dies. En la regió de Bochum 477 forns de coc tornen a cremar i 516 estan a punt de calar foc; a la regió d'Essen 445 forns s'escalfen i 557 estan ja en plena activitat) a Dortmund la producció de coc que fou de 3.000 tones en la primera setmana d'aquest mes, ha sigut de 18.000 la segona setmana. En la data del 10 de desembre, el report oficial senyalava una producció per jornada en les explotacions directes de 12.028 tones de carbó, 9.171 tones de líquid en extracció 2.808 tones de briquets i 4.749 tones de coc. Aquestes xifres disten encara força de les xifres normals, però la tendència a la normalitat s'accentua. Amb tal motiu, les autoritats d'ocupació van posant en llibertat als centenars de ciutadans complicats en actes de resistència i no subjectes a condemna. Per altra part, el darrer discurs de Poincaré s'atempora a les noves circumstàncies i deixa entreveure una pròxima bonifigant en les qüestions pendents.

RUSSIA.—Concessió de petroli.

El Corriere d'Italia anuncia que el Govern dels Soviets per donar una prova de les seves disposicions amicals envers Itàlia ha cedit a un grup d'industrials italians, els quals tenien de fa alguns mesos presentada llur petició, la concessió d'una zona petrolífera de unes 20.000 hectàries, situada a Georgia, en la província de Shtrak, districte de Signof, aprop del ferrocarril transcaucasi de Baku-Tiflis-Batoum.

GRECIA.—Eleccions generals.

El resultat de les eleccions celebrades el dia 18 ha donat una victòria completa als partidaris de Venizelos; el gran polític grec allunyat de la seva terra des del cèlebre plebiscit que va decidir el retorn de l'ex-rei Constantí. Entre els elegits hi ha un nombre considerable de partidaris de la restauració de la República però es suposa que no seran majoria. Els monàrques s'han abstenut (millor dit, els partidaris de l'actual dinastia), però el cens ha respost a la crida del sufragi votant amb gran entusiasme als partidaris de Venizelos. En vista del resultat de la elecció, el Govern ha aconsellat, al rei Jordi que anés a fer un passeig per l'estranger. Ell, la seva esposa i un milió de piastres pels gastats, han embarcat en un vaixell de guerra i han anat a passar les festes a casa dels sogres, actuals reis de Rumania. Sembla que tots s'han despedit per a no tornar. Mentrestant es constituirà la nova assemblea legislativa i determinarà quina ha d'ésser la futura forma de govern de Grècia. En aquest moment pot dir-se que serà la que vulgui Venizelos, si bé tots els auguris fan creure que serà adoptada la forma republicana.

AUSTRIA.—Fi d'una vaga.

La vaga d'empleats de correus i telègraf ha sigut resolta acceptant els vaguesistes el projecte del Govern reformant les condicions de treball de tots els empleats públics, el qual projecte serà acceptat sense modificació pel Parlament austriac. En aquest projecte es creen primes especials per a compensar el cost exces-

siu dels queviures i s'atorga un present de 70.000 coronas a cada funcionari amb motiu de les festes de Nadal. PORTUGAL.—Confusió política.

Una nova temptativa revolucionària preparada pels elements extremistes que varen fer el cop d'Estat de 19 d'octubre de 1921, ha sigut promptament sofocada. Sembla que es tenia el propòsit de fer, més que una revolució política, una revolució social. En el programa dels revoltats hi havia la socialització de les grans indústries, pagament en or dels sous dels funcionaris, etc., etc. Potser pel caràcter social de la revolució, és que ha sigut més depressa dominada.

Aquesta fracassada revolució ha coincidit, encara que sense tenir la més petita relació, amb la derrota en el Parlament del Gabinet nacionalista de Ginestal Machado, conegut el 15 de novembre darrer. Amb tal motiu ha dimisit aquest ministeri, essent substituït per un altre presidit per Alvaro de Castro, el qual ha creat un nou partit dissident del nacionalista, que s'anomena «Partit d'acció republicana».

El nou ministeri el componen: Presidència, Colònes i, Internament, Finances: Alvaro de Castro; Afers estrangers: Domingo Pereira; Guerra: Pereira Bastos; Marina: Pereira Nunes. Es veu que la dissidència nacionalista la constitueixen gairebé exclusivament la família dels Pereires i que no s'han sigut avenir per a escollir un cap d'entre ells mateixos.

GINEBRA.—La Legislació obrera internacional. (Ratificació dels dels convenis de la Conferència del Treball).

L'Oficina Internacional del Treball ha rebut ratificacions de convenis, autoritzats per les autoritats competents de diversos països membres del dit organisme. De les recentment rebudes esmentarem les següents: Anglaterra ha ratificat els projectes de conveni relatiu al dret d'associació i de coalició dels treballadors agrícoles i l'indemnització pels accidents del treball en l'Agricultura. Rumania ha ratificat els que fan referència a l'aplicació del descans dominical en els establiments industrials, a l'edat mínima d'admissió dels minyons a bord dels vaixells com a fogalers i obrers de cala i a l'examen mèdic obligatori dels minyons i dels nens empleats a bord.

La Cambra de Diputats del Govern italià ratifica un projecte de llei transformant en llei el decret pel qual s'autoritza al Govern a donar efecte al conveni de Washington que limita a vuit per dia i a quaranta vuit per setmana el nombre d'hores de treball en els establiments industrials. Finalment, Polònia ha sotmès a la Djeia sengles projectes de llei ratificant el projecte de conveni sobre l'atur, el qual determina l'edat mínima d'admissió dels nens en els establiments industrials, el relatiu a l'empleu de les dones abans i després del part, i tres projectes de conveni sobre el treball marítim.

JAPÓ.—El moviment cooperatiu.

El govern japonès presta la major atenció al desenvolupament de les societats cooperatives, com ho prova el fet que aquest abril darrer hagi promulgat una llei creant un Institut Central de Crèdit per les Societats Cooperatives. Aquesta llei diu que el capital de l'esmentat Institut pujarà a 30 milions de «yens» repartits en trescentes mil parts de cent «yens» cada una. No més podran pendre part en la subscripció del capital el Govern i les societats cooperatives; el Govern hi participarà amb quinze milions de yens, la tercera part dels quals farà efectiva en el transcurs del primer any de funcionament de l'Institut. Les principals funcions d'aquest consistiran en proporcionar crèdits a les unions de societats cooperatives o bé a les societats cooperatives afiliades, en descomptar els efectes del comerç de les societats cooperatives, en utilitzar el compte general per a efectuar anticipis a aquestes societats, etc. Durant un període de quinze anys, no pagarà els dividends relatiu a la part del capital subscrita pel Govern. La necessitat de crear un organisme central financer d'aquesta mena està suficientment demostrada pel fet que a hores d'ara al Japó hi ha vora de catze mil societats cooperatives, amb uns tres milions cinc cents mil associats. La majoria d'aquestes societats s'ocupen únicament o parcialment del crèdit.

BARCELONA.—Centre de Cultura Obrera.

Amb nombrosa assistència s'efectuà el diumenge darrer l'Assemblea de constitució d'un nou «Centre de Cultura Obrera», elegit-se per a integrar la Junta Directiva als companys següents: President: Félix Montegudo, Vice-president: Nouvelias, Secretari: Fornell, Vice-secretari: Marcos, Caixer: Romeu, Comptador: Doiz, vocals: Castarlenas, Suarez, Bayo i Balañá. Es nomenaren també dues Comissions, de Ciència i d'Art, integrades per valuosos elements de la C. N. del T.

Subsidí a la maternitat

Totes les obreres han de saber si estan inscrites al retir per la vellesa, requisit necessari per sol·licitar, per mediació de la «Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis» o similar, la subvenció de 50 ptes. que l'Estat dona en l'època del part.

fet que aquest abril darrer hagi promulgat una llei creant un Institut Central de Crèdit per les Societats Cooperatives.

Aquesta llei diu que el capital de l'esmentat Institut pujarà a 30 milions de «yens» repartits en trescentes mil parts de cent «yens» cada una. No més podran pendre part en la subscripció del capital el Govern i les societats cooperatives; el Govern hi participarà amb quinze milions de yens, la tercera part dels quals farà efectiva en el transcurs del primer any de funcionament de l'Institut. Les principals funcions d'aquest consistiran en proporcionar crèdits a les unions de societats cooperatives o bé a les societats cooperatives afiliades, en descomptar els efectes del comerç de les societats cooperatives, en utilitzar el compte general per a efectuar anticipis a aquestes societats, etc. Durant un període de quinze anys, no pagarà els dividends relatiu a la part del capital subscrita pel Govern. La necessitat de crear un organisme central financer d'aquesta mena està suficientment demostrada pel fet que a hores d'ara al Japó hi ha vora de catze mil societats cooperatives, amb uns tres milions cinc cents mil associats. La majoria d'aquestes societats s'ocupen únicament o parcialment del crèdit.

A Tokio, s'acaba de fundar una unió nacional de societats de compres. Deu mil societats cooperatives, agrupades en més de cent unions, són avui societats de compra. Des de fa molt de temps, les cooperatives tenien el projecte d'agrupar aquestes associacions en una unió nacional que s'encarregués de la fabricació o de la compra a l'engròs de les mercaderies. Moltes d'aquestes societats s'ocupen de la compra i venda de màquines agrícoles i d'articles pels agricultors. A finals del 21 només hi havien 90 societats cooperatives de consum proument dites, i solament a les grans ciutats, com Tokio i Osaka hi havien cooperatives de consum d'alguna importància.

BARCELONA.—Centre de Cultura Obrera.

Amb nombrosa assistència s'efectuà el diumenge darrer l'Assemblea de constitució d'un nou «Centre de Cultura Obrera», elegit-se per a integrar la Junta Directiva als companys següents: President: Félix Montegudo, Vice-president: Nouvelias, Secretari: Fornell, Vice-secretari: Marcos, Caixer: Romeu, Comptador: Doiz, vocals: Castarlenas, Suarez, Bayo i Balañá. Es nomenaren també dues Comissions, de Ciència i d'Art, integrades per valuosos elements de la C. N. del T.

Per ajudar a JUSTICIA SOCIAL

Tercera llista de quantitats rebudes Barcelona.—M. E., 10 ptes.—J. A., 20.—A. V., 25 ptes. Total. . . . 55 ptes. A tots, el nostre cordial agraïment.

Correspondència administrativa

Canet de Mar.—C. C.—Rebudes 4'50 ptes. subscripció semestral. Torroella de Montgrí.—Poment R. S.—Idem 4'50 id. id. Sant Joan de les Abadesses.—F. V.—Idem 4'50 id. id. La Bisbal.—R. P.—Idem 8 id. an any. La Bisbal.—Escut Emporità.—Idem 8 id. id. La Bisbal.—Ateneu Empurdanès.—Idem 8 id. id. La Bisbal.—J. F.—Idem 8 id. id. La Bisbal.—B. S.—Idem 4'50 id. semestre. París.—R. R.—Idem 4'50 id. 5 mesos. Sant Joan de les Abadesses.—E. S. i R.—Idem 8 id. an any. Montroig.—J. F.—Idem 4'50 id. semestre. Riudocels.—R. M. M.—Idem 8 idem an any.

SETMANARI SOCIALISTA Justicia Social 2.ª època CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS REDACCIÓ: Carrer del Pi, 11. - BARCELONA ADMINISTRACIÓ: Marcial Badia, Llovera, 13. - REUS REDACTORS I COL·LABORADORS: Gabriel Alomar - Serra i Moret. - Josep Compadrosa - Alfons Maseras - Dr. Alguadà Miró Cristòfor de Guzmán - C. Pàges de Climent J. Llorrens i Artigas - Dr. Emili Mira - J. Puig i Ferrer - Dr. Joaquim Xirau - Francesc X. Casals - "Ara" - Rosendo Llatas - Dr. Manuel Puig Ferrer Valldorcas - Roberto Marraz - Manuel Gales - José Lyr - Juan Comarera - Alfred Gual - Dr. Andrés Ovejuna - Josep Ricart - Sala Manuel Escarza - Josep M.ª Pau i Sabater J. Rocasens i Morcades - Rafael Campalans - Josep M.ª Tallada - Joan Montserrat - Emili Salda - Pere Garga - F. Calduch - Josep M.ª de Sucre - J. Noure i Torrent - Manuel Alcedora Garsari - Dr. Cosme Rofes - Ignasi Iglesias - Carlos Bahola - Melfi Delmar - Joan Froujós - Balaguer Baró - R. Rafels Camí - J. Franca - Jaume Cardús - J. Duran i Guardia - Paig Palades - Joan Oros. - Dr. Josep Amador. PREUS D'ABONAMENT: A Catalunya: Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes. Un any, 8 ptes. JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Tenu el deure d'ajudar-lo. SUSCRIVIU-VOS-HI personalment a la redacció o a l'administració, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

RAFAEL CAMPALANS El Socialisme i el problema de Catalunya Pròleg de GABRIEL ALOMAR 2 rals Fent les comandes a la redacció de JUSTICIA SOCIAL, adjuntant l'import en segells de correu, se us trametrà, franc de ports, junt amb una Penencia d'En Manuel Serra i Moret.

Obrers del camp! Llegiu i propagueu "LA TERRA" SETMANARI POPULAR PORTAVEU DE LA «UNIO DE RASAIRES DE CATALUNYA» Es publica cada dissabte. 15 Cts. Redacció i Administració: Carders, 12, 1.ª BARCELONA

Si ets conscient veuràs clarament el camí del teu deure: Com a home, has d'ésser socialista. Com a obrer, sindicalista. Ins. BARRONETA - LLOVERA, 18 - REUS

DOCTRINES SOCIALISTES N.º 6 PEL CAMÍ DE L'ALBA BREVIARI SOCIALISTA Política Veus aquesta altra paraula grega que vol dir governar, sagacitat i aptitud per a governar? Conec que no et cau bé, que t'ofen, que penses que és un motiu sobrer en un ideari que furga en les deus de l'Esperit i explora en les intimitats de l'home inèdit. Perquè governar?—preguntes —Perquè promoure una acció directriu que pugui tenir efectes sedatius en les energies individuals? Quin bé pot pervenir de

que hi hagi qui en nom propi o en nom de la col·lectivitat imposi regles que no ens han de ploure i ofegui la expressió activa de la nostra personalitat? Pensem-hi, Amic! No podem rehabilitar en un instant aquell concepte degradat per les pràctiques de segles i que en cap moment de la història ha representat altra cosa que una eczema afrentosa. Però tampoc podem exterminar aquesta planta que eternament rebrota i que va unida i involucrada en tot gèrm social potser per a confirmar les lleis de relació biològica, potser per a compensar i equilibrar els excessos d'aquesta mateixa selecció. Sigui com vulgui, que en traurem d'ignorar un fet favorable o desfavorable als nostres desiguis i de sustraure'ns a una funció que social-

ment es presenta com una necessitat? Company, ara soc jo qui gufa els teus passos: Si jo no ho fes, qui ho faria? I si no ho fes ningú, on aniries? És que si jo et crido i t'acompanyo amb el sol fi de guiar-te vers l'albada de la humana ventura, puc jo despendre'm del bé que ha de reportar-me la teva companyia? És que això no és direcció, no és política? Ho és, Amic, ho és! No puc ni vull enganyar-te. Mentre existeixin valors ponderables existiran categories. Mentre existeixin categories, hi hauran gñfes i hi hauran seguidors. Ens hauré d'accontentar distingint clarament entre la bona i la mala política. Per això tennim una recepta senzilla: És mala política aquella en la qual el guia té únicament en compte

el poder del seguidor i separa els destins de l'un i de l'altre. És bona aquella que té en compte la presència del seguidor i accepta la reciprocitat de influència. Si en el curs d'aquest sojorn jo oblidés que les idees que't comunico, demés de tenir el valor d'ésser meves, han de tenir la virtut de convencet, arriaríem a la fi i ens separaríem sense cap resultat per l'un i per l'altre. Pensa que jo parlo sota la impressió de les fases que vaig descobrint en el teu esperit i que no tinc altra inspiració que la que tu em sugereixes i em procures. La nostra política és bona perquè és tota recíproca. En el fons de tot hauràs après, si bé ho mires, que ets tu i no jo qui governa. Si fes el camí tot sol, t'enyoraria. Si parlo, és úni-

cament perquè tu m'escoltis. Si senyalo uns punts de l'horitzó, és perquè els teus ulls m'interroguen. I si tinc la intuïció del gran destí que ens espera, és ver que no més tinc la certesa d'ésser en la via dreturera quan veig que'l teu esguard somriu i que'l teu caminar devé vigorós i resolut. La política pot ésser això, ha de ésser això: compenetració. La voluntat que ens uneix posa en els meus flabis més efusió que guiatge. Que fosca fora la terra si no'ns quedés el dret de convidar a un germà a cercar la salvació i de depositar en els seus sentits les anticipacions de la gran festa Vina, vina, que farem política. Política com la que fan els homes: de sagacitat, d'audàcia, de lluita aferrissada. Només que en mig del rebombori

tothom observará el contrast. I com més ens barrejem amb ells, més aprendrà a destriar-nos i a seguir-nos l'atent espectador. A vegades ens semblaria que un dels nostres ha sigut atret pel remolí i se n'ha anat a fer feix amb els nostres contraris. No ho creguis pas. Si cap més virtut no tingués la política tindria aquesta de lliurar-nos dels renes que s'han encastat al damunt nostre i ens estan xuclant la sang. Entremig dels homes, amb el fregadís, amb la lluita diària, passarem uns balanços molt nets, i la força irrefragable dels nostres principis ens proporcionarà beneficis constants i decisius. M. Serra i Moret (Seguirá)